

STANOVISKO VLÁDY

k návrhu poslankyně Lenky Kozlové na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 488)

Vláda na své schůzi dne 17. června 2019 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zaujala k němu **nesouhlasné stanovisko**, a to zejména z těchto důvodů:

1. Vláda je toho názoru, že předložený návrh zákona nepřípustně zasahuje do rozhodování územního samosprávného celku při zřizování a řízení jím zřízených příspěvkových organizací.
2. Návrh zákona nesystémově směšuje právní úpravy příspěvkových organizací zřizovaných státem a příspěvkových organizací zřizovaných územními samosprávnými celky, a to bez respektování odlišností, které tyto příspěvkové organizace mají. V tomto směru lze předložený návrh zákona považovat za nepřímou novelu zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, který problematiku příspěvkových organizací územních samosprávných celků podrobně upravuje. Z návrhu zákona především nevyplývá, jakou právní úpravou by se finanční hospodaření příspěvkových organizací v oblasti kultury řídilo. V současné době se finanční hospodaření státních příspěvkových organizací řídí zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), zatímco hospodaření příspěvkových organizací zřízených územními samosprávnými celky se řídí zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Směšování režimu státních příspěvkových organizací a příspěvkových organizací v působnosti územně samosprávných celků je zásadně nevhodné i z důvodu rozdílného majetkoprávního režimu. Pro státní příspěvkové organizace platí zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, zatímco v případě příspěvkových organizací zřízených územními samosprávnými celky zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, což předložený návrh zcela pomíjí. V nově formulovaném § 4, který se týká postupu zřizovatele při rozdělení, sloučení,

splynutí nebo zrušení, zůstaly zachovány postupy založené na příslušnosti hospodařit s majetkem, které jsou spojeny výhradně se státními příspěvkovými organizacemi.

3. Upravovat pro územní samosprávné celky možnost zřídit, zrušit nebo změnit příspěvkovou organizaci v zákoně č. 203/2006 Sb. je podle mínění vlády zcela nadbytečné, neboť kraje i obce tak mohou činit již na základě zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Není též jasné, proč by právě příspěvkové organizace v oblasti kultury měly být upraveny jinak než ostatní příspěvkové organizace zřizované rovněž územními samosprávnými celky. Stanovení shodných náležitostí zřizovací listiny příspěvkové organizace zřizované samosprávným územním celkem a příspěvkové organizace zřizované státem je navíc terminologicky i věcně nevhodné a taková úprava postrádá praktické opodstatnění.
4. Konstrukce závaznosti rozhodnutí komise pro výběr vedoucího příspěvkové organizace v oblasti kultury ve vztahu ke zřizovateli této příspěvkové organizace je nesystémovým zásahem do vztahu mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací. Vzhledem k tomu, že státní příspěvkové organizace v oblasti kultury jsou z valné většiny finančně závislé na státním rozpočtu a hospodaří se státním majetkem, lze podle názoru vlády považovat za legitimní zásadní působnost zřizovatele na postavení vedoucího organizace, a to z důvodu majetkové i finanční odpovědnosti zřizovatele ve vazbě na stát a jeho hospodaření.
5. Nejasný je též vztah ustanovení navrhovaného zákona týkajících se jmenování a odvolání vedoucího příspěvkové organizace k zákoníku práce. Navrhovaná míra ochrany vedoucích příspěvkových organizací v oblasti kultury není vyvážena odpovídajícími požadavky na jejich vzdělání, kvalifikaci, odbornost a zkušenosti a není spravedlivá ve vztahu k vedoucím příspěvkových organizací mimo oblast kultury.
6. Předložený návrh právní úpravy je vnitřně rozporný, neboť nepoužívá důsledně pojem, který sám zavádí, tedy „příspěvková organizace v oblasti kultury“.
7. Z navržené úpravy bezúhonnosti v § 3a odst. 4 vyplývá, že případy spáchání trestného činu, který pro svoji nízkou míru závažnosti není řešen v soudním řízení vyslovením viny, a který tak může být ukončen již v přípravném řízení rozhodnutím státního zástupce, mají pro pachatele z hlediska předkládaného návrhu zákona větší dopady než některé typově závažnější případy, ve kterých dojde k vydání odsuzujícího rozsudku soudu. Vláda je toho názoru, že řešení trestní věci odklonem by z hlediska posouzení bezúhonnosti nemělo být relevantní, jelikož to neodpovídá smyslu odklonů v trestním řízení.
8. Vláda dále konstatuje, že poslanecký návrh zákona neřeší situaci, kdy u žádného z uchazečů výběrová komise neshledá, že ve výběrovém řízení uspěl.

9. Z nově navrhovaného ustanovení § 3c nevyplývá, kolik členů má zřizovatel do výběrové komise jmenovat, ani zda jich má být lichý či sudý počet, přičemž pro takový případ chybí ustanovení řešící rovnost hlasů členů výběrové komise při výběru kandidáta. Podle § 3d odst. 6 má být rozhodnutí výběrové komise pro zřizovatele závazné. Není však zřejmé, v jakém rozsahu má být závazné, resp. co je míněno rozhodnutím. Zákon totiž v § 3d odst. 2 pouze uvádí, že výběrová komise určí uchazeče, kteří ve výběrovém řízení uspěli a sestaví jejich pořadí. Z navrhovaného textu není jasné, jak bude dále postupováno v případě, kdy komise určí dva nebo více vhodných uchazečů.
10. Navrhovaným vypuštěním slova „státní“ v ustanovení § 5 zákona o některých druzích podpory kultury se do legislativní zkratky „vypůjčitel“ dostávají i příspěvkové organizace zřizované územními samosprávnými celky, což ve vztahu k ustanovení § 6 až 9 tohoto zákona není vhodné, neboť by se tím příspěvkovým organizacím zřizovaným územními samosprávnými celky otevřela možnost žádat o poskytnutí státní záruky za vypůjčený předmět podle uvedené zákonné úpravy, avšak bez související procesní úpravy.
11. Formulace zmocňovacího ustanovení § 3e nově doplňovaného do textu zákona je podle názoru vlády pro svou neurčitost značně problematická, neboť není zřejmé, jaké „další náležitosti výběrových řízení“ by měla navazující prováděcí právní úprava upravovat.
12. Návrh zákona neobsahuje přechodná ustanovení, která by upravila postup, jak nový režim příspěvkových organizací v oblasti kultury vztáhnout na existující příspěvkové organizace zřízené územními samosprávnými celky a na vedoucí stávajících státních příspěvkových organizací. Bylo by proto nezbytné mj. též postavit na jisto, zda a jaká část předchozího působení ve funkci vedoucího státní příspěvkové organizace se má započítávat do nově stanoveného šestiletého období.